

مجموعه فنون

۱۸

جمعیت علمیه عثمانیه

برنجی پنه

ربیع الآخر

نومرو ۴

استانبول

وزیر خاتمه ارزنجانی اوغلو آرتین مناسیان مطبعه سنده

طبع اولمشد

۱۳۷۹

دخی مداخله و وقوع بولدیغی جهتله شو امر مهمك ازوقت ظرفنده حسن
تسویه سی مبسر اولمشدر . كرك رئیس مشار اليهك و كرك اعضای
مومی اليهك بروفق مطلوب عالی مشهود اولان كمال اهلیت و اقداماری
شایان مدح و ستایش اولوب صندوق امینلری و وزنه دارلر ایله سائر
مأمورین ملكبه و عسكریه دخی وظیفه لرینك حسن ایفاسنه سعی
و اهتمام ایلمشادر .

قوه بیسیون مذکور قیادلدقدنصكره كتور یله جك قوائمه یالكرز اسهام
ویرلك اوزره الی ماه مدت تعیین اولندهرق کیفیت مقدما اعلان قلمنش
ایسده ایدى ناسده مقدار جزوی قوائم قالمش اولسنه نظراً مهل
مذكورك او قدر تمدیدینه لزوم اولیده جغنسه مبنی اغستوسك اونندن
اعتباراً بر ماه مدته تنزیل قلمنش و مدت مذكوره ظرفنده ضربخانه
معرفتیله ایكى ملیون غروشلق یعنی درت بیك كبسهلك قوائم اولوجمله
یالكرز اسهام ایله تبدیل قلمنشدر .

بروجه محرر یكرمی الی بیك قبه دن عبارت اولان اوراق مذكوره تكرار
كاغد اعمال اولنق اوزره اربابنه فروخت اولندیغی حالده یوزیك غروش
قدر ایده جکی تخمین اولمشدر .

(منیف)

(مواد حکیمه تلماق)

محفوظ كنجنیه صدور و سطور اولان انواع توارنخ و حكایاتدن
مقصد اصلی اینای بشره مشعله راه سعادت اولان مواعظ و عبر

افاده سندن عبارت اولوب شو فائده دن خالی بولنانلری قشسربی لب
 و لفظ بی معنی کی مالا یعنی قیلندن اولدیغندن مطالعه و استماعی عبیه
 اشتغال دیمک اوله جغی مسلم ارباب البایدر . ظاهر پرستان عوام بووادیله
 کتاب مطالعه سنده صورت مادهیه کسب اطلاع ایله اکتفا و حقایق
 جویان خواص ایسه اجتنأ ثمرات حکمت ایله استحصال فوائد لایحضا
 ایدرلر . دوللو یوسف کامل پاشا حضرتلرینک مؤخرأ ترجمه سنه همت
 بیورمش اولدقلری سرگذشت تلماق او مقوله نتایج مهمه ایله مالا مال
 بر نسخه نادره ادب و کمال اوله رق اشبو جواهر زواهر نصایح و حکم
 منکوش کوش جان اولغه شایان اولغه حسن آداب و فضائل اخلاقه
 دائر متضمن اولدیغی مواد حکم آمیز تفریق یعنی حصه سی قصه سندن
 تجرید و تمیز اوله رق مجموعه عاجزانه مزه درج و تحریرینه مبادرت
 قلندی . اشبو خلاصه نک قرائت و حفظنده درکار اولان سهولت
 مطالعه سنه بادی رغبت اوله جغی مجزومدر (ارتباط ایده لی جوهرله
 عرض * قصه دن حصه در القصه عرض)

انسان کامل چوجققلر کی الایشلی البسه دن ذوقیاب اولوب بو
 مقوله شیلر کندوسنی مشغول ایتماسلی و دائماً بزکان طریق ادب
 مسلکینه سالک و هوا و هوسنه غلبه ایله نفسنه مالک اولمایدیر . زیرا
 نساکبی کندوسنی زیب و زینته فریفته ایدن ادم صاحب عقل
 و شرف ستایشنه سزاوار اولوب فقیرت ذاتیه انسانیه انجق مشقتی
 اختیار و تن پرورلکی مردود نظر اعتبار ایدنلره مخصوصدر .

حبله کارلک صورت ظاهرده خوش آینده و حلاوتنا و حقیقتده
 ازهار چنزار التنده سورینور ماره لاهل فشان قیلندن اولان افادات

و تأمینانسه سهل الاغفال اولان حالت شبابت بلاسیله اینا نیمیوب
خیر خواهانک نصایح و اخطاراتی هر تقدیر اول امرده طبیعتسه
خوش کلز ایسدهده گوش هوش ایله اصغا اولنمیدر .

انسان خطاسنی حس ایتد کدنصکره تکرار او خطایی ارتکاب
ایتامک اوزره متیقظانه و معتدلانه حرکت ایتسی کندوسنه سرمایه
سعادت کافیدر . لکن بو خطانک موجب اولدیغی مخاطره دن خلاص
اولدقدنصکره ینه احتیاطسزلک حالنک عودتی فنادر . بر حادثه نک
وقوعندن مقدم علاجنی دوشوب احتراز ایلمک و قضایه اوغرانلدیغی
تقدیرده بیهوده تلاش ایتموب مقاومت و غیرت کوسترمک لازمدر .

جالس مسند حکومت اولنلر زیر دستانلرینی والدولدی و ولدوالدی
سورجه سنه سووب و کندوسنی سودیرمکه و رفعت و ثروت و راحتلی انجق
کندو سایه سنده حصول بولاش اولدیغی سویلتدیرمکه تقبذ و اعتنا
ایتملیدرلر .

بر حکمدار معدلثشعار اوقات و ساعات مخصوصدهده اولادی کی
سومسی لازم اولان رعایاسنک شکر و شکایتنی استماع ایتلی و ممالک
سائر احوالنه اطلاع ایچون اجانب ایله کورشملی و دیوان مخصوصده
کوندزلی امور عامه ایله اوغراشوب کیچهرلی دخی مجلسنه قبول
ایلدیکی علما و حکما ایله سویلشمیدر .

کسب علم و کالی هوای نفسانییه تقدیم ایدنلر نه محترم ادملردرکه
بر حال طاقتفر سایه اوغرا دقلرنده کندولرینی سرمایه معلومات
مکنسبلر یله اکلندیرلر .

حکمدارلر هر شبئی کندو کوزلی و قولاقلریله مشاهده و استماع ممکن
اوله میوب قرینلری ال و ایاق و کوز و قولاق منزله سنده درلر . فقط

بوتلردن بعضیلری نظاهراً ولی نعمتترینیه محب و باطنا فوائد شخصیه لری
حصولنده مکب اولدقلرندن بعضاً خلاف واقع عرض و انهارلی اوزرینه
معامله جوروغدر وقوع بوله جنی جهتهلکه حکمدارزه کوره سوؤقریندن
زیاده اجتناب لازمدر .

محروم فضائل انسانیه و مغلوب رذائل نفسانیه اولان اولادک
بعضاً خطای باغبان ایله فدان نورسیده قطع و بریده قلندیغی کی
مقراض اجل جبل حیاتلرینی قطع ایتمک اولادر . باغ خاندانده یتشور
او مقوله تازه فدانک هر درلو تربیده اماله سی آسان اولدیغندن کاسه لبسان
و خوش آمد کویانک شر و مضر تلرندن محافظه سیله اخلاق حیده
و اوصاف پسندیده تحصیل ایملرینه اعتنا اولملیدر .

ظلمه حکام امور رذیله دن توقی ایدن ارباب فضل و کمالدن مجتنب
و مدار سلامت نفس ملاحظه سیله سفک دماء بیکنهان فضیحه سنی
مرتکب اولور . وظل وجود ظلم اندودندن اورکدیکندن تیغ عریان
و سنان جانستان باب کیرنده پاسبان اولان سراینده ملول و مکدر نرده
اولدیغنی ییلوبده تلف ایتمسونلر خوفیه اوطه دن اوطه یه کرر اطعمه
لذیله نظر و همنده مسموم ذوق و صفایه دائر صحبت ایسه شاید قلب
قسوت قابنده یرلشور و اهمه سیله مستلزم انواع غوم اولور .
وجکرینی کباب ایدن نارا کداری اخفا و اطفا ایذه میوب ایچین ایچین
ایکلدیکه چشمان چاه نشاندن اتشلر صاچغله اولاد و اقاربی رحم
و شفقتدن مأیوس و قهر و تلفی بددعاسنه مأیوس اولورلر .

بر حکمدار غدار دائماً عزت حالتی جمع مال و منالده وزیر دستانی
اوزرینه کیف مایشاء اجرای استقلالده درز عمیله اضرار ناس و وسواس
نفسانیه سنه قادر اوله مدیغنی حالده کندینی مالک رقاب عالمیان ظن
و قیاس ایدر .
حکمدار

حکمدار غدار ظلم و عدوانی حسبیله کند و سنده سو قصد اولنور
خوف و اندیشه سندن خالی اولیبوب دائماً هیچ بر کسیه پی کورمک
و کورنمکدن احتراز اوزره اوله جغندن بویله حکمدارلق ایتمکدن ایسه
عادتا چویان و مستغنی غوائل این و آن اولهرق لذتیاب نعمت امن
و استراحت اولوق بیک قات اولادر *

حکمدار عادل هر نقدر تلسق قرائب و اجانب و تدقیق طبایع
حاضر و غائب ایله ذوقیاب و میانه اهالی شهرده فاملباسی اراسنده
کرر بیوک پذیر کی وارسته طبطاب اضطراب ارلور ایسه حکمدار
ظالم اولقدر خائف و مخوف و افکار بدکاری کسیه پی کوروب و کورنمک
طرفه مصروف اولهرق هر حال و حرکتی اجل عاجلی دعوت و دائماً
تهیه مقدمات نکبت ایدر * فساد اخلاق ایله متصف حکمدارلر
مضحک و مسخره کسدره الدائمقندن ضرر دیده اوللری قاعده دن ایسه ده
ظلمه گروهی اولیه اولبوب ادب و عفت و ناموس و استقامت صاحبی
اولان ذواتدن قورقار و نرده بر خوریز و فتنه انگیز وار ایسه انکله
دوشر قالقاز *

ساحل دریاده واقع تجارتگاه اولان شهرلک سکانی ملت واحدهیه
مخصوص اولبوب هر مملکت و هر ملتدن مشاهیر تجارتی اقتدار
درونده مقیم و لیمان واسعی اموال تجارتی حامل سفائله و مغازه
و دکانلری بلاد بعیده دن کتوریلور و اورادن دیار آخره کتوریلور امتعه
منوعه ایله مالامال اوللی و کبیری سواحل بحر محیطی دور ایدرک
ذهب و فضه و بهارات و اجناس حیوانات جلیله تجارت ایتملیدر
و اهالیسی بلاد ساحلیه رومستان مثللو اسکله باشلرنده استماع حوادث
ایچون اضاعه اوقات ایدن قبل ادملره بکره میوب هر کس کار و اکنساینه

و دفاتر و حسابنه دقت و نساسی بشم و پنبه و جریدن اقمشه نادیده
و پسندیده ایشلیدرک هر بر فردی بیهوده اضاعه وقت ایتمکدن حذر
و مجانبت ایتملیدر.

بو مثللو معمورینک سبی اها لپسی سفائن افشاسیله دریایی کرمک
و ممالک بعیده احوالده کسب اطلاع ایله برابر هنوز و کارگذار و متحد
الافکار و اداره امور بیتیده ماهر و زوار و تجاره اکرام و احترامده
بی قصور اولمزلندن نشأت ایدر.

مملکتک معمور اولسنی استیاب حکمدار لیان امنیت و سلامته
طائفه تجارک تسهیل دادوستادینه معاونت و ملل مجاوره و سائریه
حرمت ایله بعضاً وقوعبولان حالات متقاضیلرندن تغافل و عداوتلرینی
دعوت ایدن کبر و غروردن مجانبت ایدرک اخلال نظام بلد و اموال
ناسه مدید ایدنلری سیاست و تأدیب و صناعت و زراعت اهای مملکتی
ترغیب ایله مضرت عمومیه سی مسلم و باعث فساد مزاج بی ادم اولان
علت سفاهتدن و مداخله ماده تجارتدن صاقنور و واردات معینه بی
لزم حقیقه بنسبه کوره صرف و ادارهیه دقت و اعتنا بادی حصول
ثروت و غنا اولور . چونکه اساس رفاه و راحت اولان ماده تجارت
ما جاری یه شبیه اولوب بیوکلر بالذات قارشدقلرنده مجرای طبیعه بنسندن
چیقاروب کندولری منتفع اوله مبه جقلرندن بشقه اهای محروم و محزون
و داخل حکومتلرندن رفته رفته تجارک امدشدی کسبله رک همجواری
بولان ملت و حکومتلری بمنون ایتمش اولورل .

اجانب و اقاربیدن ترسان اولان حکمدار لیانه کوروب چیقان سفائنک
اعدادینی و اصحابینک مملکت وادینی و امتعه نک جنس و مقدار و بهاسنی
و تجارک سرمایه بسار و غناسنی بتمک و درلو و درلو بهانه لر ایله ویرکولینی

از تروپ کندوسی تجارت و بو جهته سربستی بیع و شرایی لکه دار
خسارت ایتک استدیکندن یوما فیوما طائفه تجار اول مملکتک
طریقنی اونودوب سربست تجارت و راحت ایدم جکری ستملرده اخذ
و اعطایه رغبت ایدرلر . و تجارتکاه اولان بر مملکت بو جهته تمامی
سکان روی زمیندن و پرکوالق قابل ایکن حرکات مشروحه یه مبنی
اسباب ثروت و ساماندن تهی قالور .

بر مملکتده کراسته سی انشای سفینه یه البویرشلی اورمانلر موجود
اولدیغنی حالده ازمئه معینه قطع و معمار و تبحار و سائر ایشه یرارله
اعتبار اولندیغنی تقدیرده ارباب حرف و صنایع پیسدرپی واردو مجتمع
اوله جغندن هر برینه دکریته کوره تعیین مرتبات و بر طرفدن یتشدریلان
قبودانلر ایله امور ترسانده استخداام اولنانلر حقنده مکافات اولنوب
مدت خدمات و حیاتلرنده کندولری و بعد وفاتهم اولاد و عیالری
بالغام بالغ کچندیریلور و ایچلرندن خسته اولنلرینه باقدیریلور ایسه کمال
امنیت بال و اسایش حال ایله ببحار بعیده یه عزیمت و چوجقلرینه کورک
چکمک و خلاط بوکمک و شورش دریادن خوف ایتمک اسبابی اراشه
و تعلیمه هوس و رغبت ایتلری سبب خوااهش صغار و کبار واعظم
مدار آبادانی و اقتدار اولور . بر حکومت مستقلده یالکرا اطاعت زیر
دستان حصول مطلب و مرامه کافی اولوب بو عالمده هر کس منافع
شخصیه سی آرزوسیه صنعت و خدمته هوس ایدم کلدیکندن دائمًا محبت
قلوب عامه یی اجتلاب حکومتک معمریت و رفعتنه اعظم اسباب اوله کلسدره
بعض مالاتده دروغ مصلحت آمیز رهین جواز اوله ییلور ایسه ده
علی العموم یالان نزد خداده مردود و مرتکبی منفور و مطروددر .
طریق استقامتن قبول انحراف ایله ارتکاب کذب و خلاف دنیا

و اخرتده باعث پشیمانی و خجالت و بادی انواع و خامت و نکبتدره
انسان دائماً مستلزم فوز و نجات اولان صدق و استقامتدن ایرلیوب
فرضاً بویولده فدای نفس ایتک بیه لازم کلسه ابنای جنسنه موجب
عبرت اولقی اوزره اعراض ایتمایلدیر.

اشعه عالم افروز افتابک کافه موجوداته جلابخشای فیض ظهور
اولدیغی مثلوانوار مقدسه الهیهک عقول انسانیه اوزرینه لطف
تأثیری اولوب بونور حقیقی بی بصر بصیرتله کورمیانلری نایینای مادرزاد
کی حقایق اشیایه اطلاعدن غافل اوله رق کوردکلری اوهام و خیالات
دأره سنده هائم و حیران وظل زائل قیلندن اولان حظوظات و شهوات
نفسانیه شیرایله سکران و سرکردان اولدقلرندن انسان اطلاقه شایان
اولیوب اصل انسان کامل انهارعقول بشریه بحر محیط ذات احدیتدن
منشعب و دونوب طولاشوب اورایه محتجب اولدیغی ادراک ایله افکار
خیریه بی قلوب عبادینه الهام و افعال سببه بی تصور و اجراده مؤاخذه
و اتهام ایدن حضرت مالک الملك والملکوتک کمال عزت و عظمتنه علم
و وقوفی محیط و شامل اولنلردر.

رفاه و سعادت حال استحصالی آرزوسنده اولان اقوام مکلف و مطلا
دوشمه لی خانه لر الیشلی و مصرفلی دوکونلر صرمدلی اوروبه لر و نفیس
طعاملر و زیاده عیش و عشرتله روزومسن بنالک منعیله تعلیم و تربیه اطفال
امور مهمه سیله اشتغال و مصائب و مخاطراته مقاومت و کسب شرف
نفسه و محافظه صحت و وجوده رغبت اتحاد دوستانه و سرپرستی
ادیبانه رعایت و بلای راحتپرستی و تنپروریدن مباعدت ایله دائماً حکم
قانونه انقباض و جناب حقندن خوف و خشیتی اعتیاد ایدرلر.

ودیعہ جناب باری اولان برایا اوزرینه اجرای نفوذ و اقتدار ایدن
حکمدار

حکمدار هوشیار مجرد آسایش و امنیت خلقه خدمت حکمنه مبنی حال
اولدیفنی بیله رکه منافع عمومیه بی استلزام ایدر مصالح و اموری ترویجیه
راغب و تشنت قلوب ناسه سبب ویرر مواددن بجانب اولوب ذاتنده
احکام عدلیه قانونه انقیاد و عادتدن زیاده حشمت و کلفتدن استغنائی
پیشنهاد ایله داخله تأسیس بنیان عدل و داد و خارجا دفع صوله
اعدایه تشمیر ساعد اجتهاد ایتلیدر .

مصالح عبادک تسویه سیچون تشکیل اولنش مجالس اعضاسی یاشلی
باشلی اق صاچلی عقل و شعوری مسلم مختبر احوال ام اولمسی امر
اهم اولوب بونلر صرله قاعد افکار ناقبه و آرای صائبهده متحد
تجربه امورده یکنه طور و مشوار و تمکین و وقارده منتخب زمانه اغراض
دنویه دن ازاده و صاف اصابت رأی و تدبیرده مهارتلی تسلیم کرده
اهل انصاف نور شعور کوز زنده عیان پرتو حکمت یوز زنده نمایان اولوب
بری سویلر ایکن ماعداسی استماع و نهایت مذاکرده رأیبری اجتماع
ایدر ذواتدن مرکب و مجلسلری جای حرمت و ادب اولمیدر .

فصل دعاوی عامه کار فرمایان جهانبانه مخصوص اولوب حقیقه
حاکم عادل مقتضای قانون معتدلیدر .

دنیا ده الکز زاده سر بست ادم استرایسه عبد مملوک اولسون و قنغی دیار
و مسلکده بونلر ایشه بولنسون جناب حقندن خوف ایله خلقک قورقوسندن
و آرزو و تقاضای نفسندن سالم اولوبده عقلی مقتضاسنه موافقت ایلیاندر .
امور حریبهیه و قوفی اولوب یالکز ایشه برار جنک ازما جزالره
مالک اولان حکمدار یالکز حرب اشنا اولان حکمداره ترجیح اولنور .
زیرا دائما حرب ایله اشتغال ایدن حکمدار دائره حکومتک توسعنی
و شان سلطنتک ترفیعنی ارزو ایدر ایشهده حروب مدیده تجارت

و صنایع کبر و بلوب نیجه نیجه عساکر و خزائنک تلفی و بو وجهله ملک
و ملتک خرایتنی موجب اولدیغی امور مجربه و مسلمه دندر .
حکمدار جنکاور تراسنی صاقوب قو کشوسنک ملکنه مدید تعدی
ایله عاقبت مزروع و محصولندن منفعت کوره میده رک متضرر اولان ادم
کی حرباً اورده دست اغتصاب ایلدیکی قدر ملک و ملتنی تخریب ایدر .
بالعکس حکمدار اشتی پرورک ممالک و سکنه سی معمور و آباد و صدق وعد
و عهدنده ثباتی مناسبتیه حقنده همجوارینک خلوص و محبتی مز د اد
اولوب بعض متکبر و طمعکار حکومت ایله بیننده محاربه و قوعی تقدیرنده
دخی محب و متفی بولنانلر معاونت و عدوی متعدينک کسرانف و قهرینه
مباشرت ایده جکلرندن جهانگیرک سودا سنده اولان منہزم و متضرر
و حکمدار آشتی شعار مسرور و مقتدر اولوب مصالح داخلیه سی خلق
زراعت و صنعته ترغیب و سفاهته میلدن ترهیب ایدن قوانین معقوله سی
دلالتیه و قنأ فوقتا ایلرولیه رک هیئت دولتی جهان و جهانیا نه نمونه
نمای اسایش و سایه معدلت و ایه سنده ثمرات صلح و صلاح دین تبعه سی
متعیش اولوب بولندقلری راحت و حریتک قدر و قیمتنی درک واذعان
و اغور وطن و مملکتلرنده فدای سروجان ایدرلر .
کنجکلرک مستعد اغفال حرص و آواز اولدیغی مثلاًو تجربه لری دخی
از اوله جغندن هنوز سنلری کاله و ارمایش اولنلرک سرکارده استخدای
نا مناسب اولدیغندن بو مقوله رک صفات انتخابیه سی میدان محاربه ده
قوة بدنیه و عقلیه ایله دشمنه غلبه ایتسنه و دائره محدوده قانونیه رک
داخلنده حرکت ایتسنه حصر اولنمیوب شهوات نفسانیه سنه غلبه ایله دائماً
احکام قانونیه یی اجراده فعلی قولنندن قوی کسه یی ارایوب بولوب
تقویض امور ایتلیدر .

حقیقت حالده حکمدار لر شکل تبدیله اهلای یه خدمتگذار ایکن
خلقه ایولک ایده جکنه بدل اطرافنی احاطه ایدن غرضکارانه ممتانلاً
اکثراً کمالک ایده کلدیکندن اولیه اولقدن ایسه عادتاً خدمتکار و وطن
خدمنده برچیده دامان افتخار اولق مر جحدر .

بالکز تیر و شمشر ایله میدان دار و کیره دکل فقر و فاقه کبی خصم
جانخراشه کوکس کرمش و طریق مداهنه ایله افیه قائمقدن قاجوب
عرق جینی ایله تحصیل معیشت یولنه سلوک ایتش و اولادینک ییله تربیه لبسنه
مکافات و خیر سزینه مجازات ایتش اولان ذات مسند حکومته البق و احرا در .
(بقیه سی صکره)

مشتیار مرکز جلّه اسملرینک ذیل مجموعه یه درج اولنه جغنی بالاده
محرر تشکر نامزده بیان اولنش ایسه ده موجب تطویل اولور مطالعه سنه
مبنی شمیدلک بوندن صرف نظره مجرد اعانه نیت خیریه سنی متضمن
اوله رق بر نسخه دن زیاده یه مشتری اولان ذوات مکار مسلمات اسملرینک
تحریر یله اکثفا قلندی

نسخه

۶.	ذات والای حضرت صدارتپناهی
۵.	امور خارجه ناظری ابهتلو دولتلو عالی پاشا حضرتلری
۵.	مجالس عالییه مأمور ابهتلو دولتلو مصطفی نائلی پاشا حضرتلری
۵.	مجلس والا رئیس دولتلو کامل پاشا حضرتلری
۱۰.	مجلس والا اعضا سندن دولتلو مصطفی پاشا حضرتلری
۲.	مجلس والا اعضا سندن دولتلو ادهم پاشا حضرتلری